

Scenariusze do książki „ŻABA. Mała opowieść o żałobie”

Krótkie informacje o książce (źródła)

- Autorka: **Anja Franczak**; ilustracje: **Marianna Sztyma**. Książka wydana przez **Albus** w 2025 r., 48 stron; ISBN 978-83-67085-21-2. Jest adresowana do dzieci (około 5+), ich opiekunów, pedagogów i psychologów.
- Krótki opis treści: opowieść o dziewczynce, która po stracie babci „ma w życiu żabę” — symbol żałoby, która najpierw przesłania jej świat, a potem staje się towarzyszką drogi; książka osłaja emocje towarzyszące stracie i podkreśla znaczenie pamięci.
albus.poznan.pl

Przykładowy 4-tygodniowy cykl (dla szkół/pedagogów)

Tydzień 1 — Wprowadzenie, czytanie, żaba-lalki.

Tydzień 2 — Emocje i mapa chmur; wspólne rozmowy.

Tydzień 3 — Pamiętki pamięci: kamyki i słoiczki.

Tydzień 4 — Ceremonia pamięci (opcjonalna, delikatna): każdy, kto chce, przynosi przedmiot (lub rysunek), opowiada 1 zdanie, wspólne oddechy i zakończenie.

Dostosowania dla różnych grup wiekowych

- Młodsze dzieci (5–6 lat): więcej aktywności ruchowych, krótsze odcinki czytania, proste pytania („Jak myślisz, czy żaba jest duża czy mała?”).
- Starsze dzieci (8–9+): więcej pracy w parach, dłuższe refleksje, tworzenie krótkich tekstów/pamiętników; możliwość napisania listu do osoby, której się tęskni (może pozostać prywatny).

Materiały dodatkowe i rekomendacje

- Przed zajęciami przeczytaj książkę na spokojnie i wybierz fragmenty, które najbardziej pasują do grupy wiekowej. albus.poznan.pl
 - Jeśli prowadzący nie jest psychologiem, dobrze, by obecny był ktoś z doświadczeniem w pracy z dziećmi lub żeby prowadzący przeszedł krótkie szkolenie z reagowania na kryzys emocjonalny.
 - Po warsztatach warto przesłać rodzicom krótką notkę z informacją, co było omawiane i jak rozmawiać w domu (krótka lista wskazówek).
-

Ogólne założenia warsztatów

- Grupa docelowa: dzieci wiek 5–9 lat (możliwa adaptacja dla starszych).
- Czas trwania: 60–90 min (wariant skrócony 40–45 min lub rozłożony na 2×45 min).
- Liczebność: 8–20 dzieci (łatwo dzielić na mniejsze zespoły).
- Cele ogólne:
 1. Oswojenie i nazwanie emocji związanych ze stratą (smutek, złość, tęsknota, spokój).
 2. Rozwijanie umiejętności wyrażania uczuć słowem i przez sztukę.
 3. Wzmocnienie poczucia, że pamięć o bliskiej osobie ma znaczenie i może być źródłem siły.
 4. Budowanie empatii i umiejętności uważnego słuchania rówieśników.

Podział ról i wskazówki dla prowadzącego

- **Prowadzący główny** — czytanie, moderowanie dyskusji, czuwanie nad emocjonalnym bezpieczeństwem.
- **Pomocnik** — rozdaje materiały, pomaga dzieciom, obserwuje dzieci, które potrzebują wsparcia.
- **Osoba do rozmów indywidualnych** (jeśli możliwe) — dostępna po zajęciach, gdyby któreś dziecko chciało porozmawiać prywatnie.

Bezpieczeństwo emocjonalne — zasady podczas warsztatów

1. Nikt nie musi mówić, jeśli nie chce. Alternatywa: rysunek lub cisza.
2. Szanujemy opowieści innych — „słuchamy bez oceniania”.
3. Jeśli temat wywoła silne emocje u dziecka, prowadzący oferuje alternatywne zadanie i informuje rodzica/opiekuna (jeśli został poinformowany o zajęciach).
4. Przygotuj listę lokalnych specjalistów (psychologów/pedagogów), gdyby rodzice/opiekunowie potrzebowali wsparcia po zajęciach.

Propozycja scenariuszy:

Scenariusz 1 — „Czy masz swoją żabę?” (60–75 min) — zajęcia wprowadzające, grupa 5–7 lat

Materiały

- Egzemplarz książki (do czytania na głos), duży plakat z ilustracją żaby (opcjonalnie), kartki, kredki, farby plakatowe, nożyczki, klej, kolorowy papier, patyczki do robienia lalek, filc (opcjonalnie).

Podział na grupy

- Praca w kręgu (cała grupa) + 3 małe zespoły 3–5 osób do części plastycznej.

Przebieg

1. Powitanie i krótka rozmowa (5–7 min)

- Usiądźcie w kręgu. Prowadzący pyta: „Czy wiecie, co to jest tęsknota? Czy ktoś zna słowo ,żałoba’?” — krótko wyjaśnia prostymi słowami (nie rozwodząc się nad szczegółami medycznymi).

2. Głośne czytanie fragmentów książki (15–20 min)

- Czytanie ilustracji i fragmentów; zatrzymywanie się przy obrazach, które pokazują „żabę” i reakcje dziewczynki. Pytania: „Jak myślicie, co czuje bohaterka? Co mogłaby zrobić?” (wywołać nazwanie emocji).

albus.poznan.pl

3. Krótka aktywność ruchowa „Co robi twoja żaba?” (5–7 min)

- Dzieci naśladują, jak wygląda ich „żaba” — czy jest ciężka, skacze, śpiewa? Ruch pomaga rozładować napięcie.

4. Praca plastyczna: własna żaba–lalka (25–30 min)

- Zadanie: w małych grupach wykonajcie lalkę-żabę (z papieru, filcu lub na patyczku). Każda grupa wymyśla „cechy” swojej żaby: kolor, czy jest głośna/cicha, czy lubi deszcz...
- Przy okazji prowadzący rozmawia: „Czy twoja żaba jest smutna czy wściekła? Co możemy zrobić, żeby jej pomóc?”

5. Prezentacje i krąg końcowy (8–10 min)

- Każda grupa pokazuje żabę i mówi jedno zdanie o tym, co jej pomaga (np. rozmowa, pamięć, rysowanie). Zakończ krótkim ćwiczeniem oddechowym: „oddech jak kropla deszczu” — powolny wdech i wydech.

Efekt:

- **Dzieci uczą się rozpoznawać i nazywać emocje, mają narzędzie (lalka) do ich przedstawienia.**

Cele:

- Rozpoznawanie i nazywanie emocji.
- Twórcze wyrażanie uczuć poprzez ruch i sztukę.
- Zrozumienie symboliki żaby (metafora żałoby).

Materiały: książka, duży rysunek żaby, papier kolorowy, kredki, farby, nożyczki, klej, patyczki.

Podsumowanie: dzieci uczą się mówić o emocjach, tworzą własne narzędzie (lalka).

Karty pracy do warsztatów

Przygotuj szablon żaby do pokolorowania/wycięcia.

Instrukcja:

Pokoloruj żabę . Możesz nadać jej imię i dopisać trzy cechy, jakie posiada Twoja żaba.

Karta pracy: Moja żaba ma na imię. Imię mojej żaby: _____

Trzy cechy mojej aby:

1) _____ 2) _____ 3) _____

Lista materiałów do wydruku (karty pracy + szablony)**Do Scenariusza 1**

- **Szablon żaby** (duży obrys żaby do pokolorowania / wycięcia).
- **Karta „Moja żaba ma na imię...”** – miejsce na imię, 3 cechy żaby, rysunek.

Scenariusz 2 — „Pamięć jak kamyk” (90 min) — zajęcia pogłębiające, grupa 7–9 lat

Cele szczegółowe

- Umieć opowiedzieć krótką historię o kimś, kogo pamiętamy.
- Wykonać pamiątkowy przedmiot symbolizujący pamięć.
- Rozwinąć słownictwo emocjonalne.

Materiały

- Książka, kartony, farby akrylowe lub tempery, pędzle, kamyki (płaskie), marker wodoodporny, bibuła, zdjęcia (opcjonalnie), małe słoiczki, naklejki, taśma dekoracyjna.

Podział na grupy

- Praca indywidualna + pary (opowiadanie w parach).

Przebieg

1. Wprowadzenie + fragment książki (15 min) — czytanie fragmentów podkreślających pamięć i wspomnienia.
2. Ćwiczenie „Kamyk pamięci” (10 min) — każde dziecko dostaje kamyk i na początku wypisuje (lub rysuje) jedno słowo, które kojarzy mu się z kimś ważnym (np. „ciasto”, „pies”, „śmiech”). (Prowadzący podpowiada: jeśli ktoś ma trudność, może narysować symbol).
3. Malowanie kamyków (25–30 min) — ozdabianie kamyków obrazkami lub słowami; można użyć cienkopisów i farb.
4. Tworzenie „słoika wspomnień” (20 min) — do słoika wkładamy kamyk + krótką notkę (narysowaną lub napisaną) o miłej pamięci; słoik można ozdobić.
5. Opowiadanie w parach (10–12 min) — w parach dzieci opowiadają o jednym przyjemnym wspomnieniu związanym z kimś bliskim (może to być fikcyjna postać, jeśli dziecko nie chce mówić o prawdziwej stracie).
6. Podsumowanie (8 min) — rozmowa o tym, że pamięć może być „kotwicą” i że różne osoby radzą sobie inaczej.

Uwagi:

- Zapewnij możliwość „nie mówienia” — zamiast opowieści dziecko może narysować wspomnienie. To ważne przy wrażliwych tematach.

Cele:

- Zrozumienie znaczenia pamięci i wspomnień.
- Tworzenie pamiątkowych przedmiotów.
- Rozwijanie słownictwa emocjonalnego.

Materiały: książka, płaskie kamyki, farby, markery, słóiczki, karton, bibuła.

Przebieg:

1. Czytanie i rozmowa (15 min) – fragmenty o pamięci.
2. Ćwiczenie „Kamyk pamięci” (10 min) – zapis/rysunek na kamyku.
3. Malowanie kamyków (25 min).
4. Tworzenie „słoika wspomnień” (20 min).
5. Opowiadanie w parach (10 min).
6. Podsumowanie (10 min) – rozmowa o tym, że pamięć daje siłę.

Podsumowanie: dzieci uczą się symbolizować wspomnienia, dzielić się nimi w bezpieczny sposób.

Instrukcja: Narysuj lub napisz na kamyku coś, co przypomina Ci bliską osobę. Mój kamyk pamięci przedstawia: _____

Karta pracy: Etykieta na słoik wspomnień

Instrukcja: Pokoloruj i przyklej na słoiku. Możesz wpisać swoje imię lub symbol.

Moja etykieta: _____

Lista materiałów do wydruku (karty pracy + szablony)

Karta „Kamyk pamięci” – ramka na rysunek lub słowo; pytania pomocnicze: „Co pamiętam? Co mi się kojarzy?”.

Etykiety na słoik wspomnień – małe karteczki do podpisania imieniem lub symbolem

Scenariusz 3 — „Emocje w chmurach” (40–50 min) — krótka sesja terapeutyczno-plastyczna

Cel:

- Szybkie rozpoznanie i nazwanie emocji; stworzenie emocjonalnej mapy.

Materiały

- Duża kartka papieru (plakat), kolorowe chmurki (wycięte z papieru), flamastry, taśma.

Przebieg

1. **Krąg i przypomnienie książki (5–8 min).**
2. **Ćwiczenie „Nazwij chmurę” (15 min)** — dzieci dostają chmurki i wypisują/emotikonują (narysują) na chmurce jedną emocję, którą znały z książki (np. smutek, złość, spokój). Każde dziecko przykleja chmurkę na plakat pod kategoriami: „co boli”, „co pomaga”, „co pamiętamy”.
3. **Szybkie działania twórcze (15–20 min)** — z chmurek można zrobić „mobil” emocji do powieszenia w klasie.

Efekt:

- Wizualna mapa emocji, łatwa do odwołania w późniejszych rozmowach.

Materiały: plakat, kolorowe papierowe chmurki, flamastry, taśma.

Karta pracy: Chmurki emocji

Instrukcja: Wytnij chmurkę i wpisz w niej emocję, którą znasz z książki lub ze swojego życia.

Lista materiałów do wydruku (karty pracy + szablony)

Kolorowe chmurki emocji – do wycięcia i zapisania uczucia. Kolor może sugerować rodzaj emocji.

Plakat bazowy „Mapa emocji” – duże koło z trzema polami: „co boli”, „co pomaga”, „co pamiętam”.